

Da Kornpriserne er stegne yderligere siden Udgangen af November Maaned 1914, maa man gaa ud fra, at Gennemsnittet af Kapitelstaksterne for 1914 vil blive en Del højere end det foranførte Gennemsnit af Priserne for afvigte September, Oktober og November Maaneder, og selv naar Hensyn tages til, at den af Regeringen fastsatte Maksimalpris for Rug vil paavirke Kapitelstaksten for denne Kornsort, forsaavidt som de Rugpriser, der skal opgives ved Midten af Januar 1915, ikke kan sættes højere end den nævnte Maksimalpris, maa man antage, at Kapitelstaksterne for 1914 vil blive højere end i noget tidligere Aar, jfr. det af Statens statistiske Bureau udgivne Værk: Kapitelstakster i ældre og nyere Tid, København 1904 (Statistiske Meddelelser, fjerde Række, femtende Bind, første Hæfte). Herved bortser man dog fra Aarene 1811—1817, der paa Grund af de ved Krigen og Pengekrisen fremkaldte abnorme Forhold unddrager sig Sammenligning.

At Udsigten til disse usædvanlig høje Kapitelstakster føles trykkende af mange Ydere, særlig i de Egne af Landet, hvor Høstudbyttet paa Grund af den tørre Forsommer i 1914 har været en Del under Middelt, er i og for sig ikke uforstaaeligt. Kapitelstaksterne spiller i adskillige Forhold en stor Rolle, og det samlede Beløb af de Afgifter, der skal udredes efter Kapitelstakst, er sikkert meget betydeligt. Saaledes udredes vistnok den største Del af den endnu ikke afløste Tiende efter Kapiteltakst. Det samme gælder om Arvefæsteafgifter og andre Grundbyrder, der er fastsatte i Korn, endvidere om en stor Del Fæste- og Forpagtningsafgifter. Der foreligger imidlertid kun paa enkelte begrænsede Omraader Oplysninger om Afgifternes Størrelse. Af de i Landbrugsministeriet foreliggende Oplysninger fremgaar det saaledes, at der for Aaret 1914 endnu skal betales Tiende i 63 Sogne paa Øerne og i 184 Sogne i Jylland, og at disse Tienders samlede Beløb kan anslaaes til ca. 72000 Tdr. Korn, hvoraf dog en Del maa antages at skulle udredes in natura. Af de i Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet foreliggende Oplysninger fremgaar det, at Præsteembedernes Kornindtægter efter Kapitelstakst (bortset fra de ikke afløste Tiender) udgør ca. 80,000 Tdr. Af den af Kommissionen angaaende Len, Stamhuse og Fideikommissgodser afgivne Betænkning fremgaar det endvidere, at Besidderne i Arvefæsteafgifter oppebærer ca. 71,000 Tdr. Korn aarlig, hvoraf antagelig den største Del udredes efter Kapitelstakst. I Følge de i Fæstekommissionens Betænkning foreliggende Oplysninger kan endvidere det samlede Beløb af de Kornafgifter, som aarlig udredes af Gaard- og Husfæstere, anslaaes til ca. 50,000 Tdr. Paa andre Omraader end de nysnævnte foreligger der ikke Oplysninger om Afgifternes Størrelse, og ved Bedømmelsen af Kapitelstaksternes økonomiske Betydning i det hele er man derfor henvist til et Skøn, der efter Sagens Natur maa blive ret usikkert. Man regner dog næppe for højt, naar man anslaaer det samlede Beløb af de Kornafgifter, der skal udredes efter Kapitelstakst, til mindst 4 à 500,000 Tdr., og den Ekstraintægt, som de ved Krigstilstanden fremkaldte abnormt høje Kapitelstakster for 1914 vil skaffe Nyderne, til 2 à 3 Millioner Kroner.

Det er denne abnormt høje Indtægt for Nyderne paa den ene Side og den betydelig forøgede Udgift for Yderne paa den anden Side, som har fremkaldt det Spørgsmaal, om ikke Retfærdighed eller dog Billighed kræver en Indgriben fra Lovgivningsmagtens Side, saaledes at Kapitelstaksterne blev bragt ned paa et Niveau, der ligger nærmere ved det normale. Udvalget er imidlertid enigt om, at dette Spørgsmaal maa besvares benægtende.

Afgifter i Korn eller andre Varer, der skal udredes med Penge efter Kapitels-